

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/99/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317208199
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317208199.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanej V. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. C. XXX/XXX, D. nad C., o zaplatenie 2.196,66 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súde Humenné č. k. 21Csp/154/2017-33 zo dňa 30.01.2018, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania.

II. N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Právny predchodca žalobcu sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 2.196,66 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 30.10.2014 do zaplatenia.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, že cit.:

„Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1445,10 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy od 30.10.2014 až do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach vo výške 30,- Eur mesačne splatných vždy do posledného dňa toho ktorého mesiaca počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia niektorej splátky riadne a včas.V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 31,56%.“

3. Rozhodnutie práve zdôvodnil ustanovením § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 2, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi pôvodným žalobcom a žalovaným bol založený záväzkový vzťah, a to zmluvou o pôžičke zo dňa 03.06.2013, na základe ktorej bol žalovanej reálne poskytnutý úver celkom vo výške 2.100,- eur, ktorý sa zaviazala vrátiť formou pravidelných 60 mesačných splátok vo výške 65,49 eur, s ročnou úrokovou sadzbou 32%, RPMN 31,99%, pri priemernej hodnote RPMN 20,44%, termínom konečnej splatnosti jún 2018, pri celkovej sume pôžičky 3.929,40 eur a celkovými nákladmi spotrebiteľa 1.829,40 eur. Vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy sa jedná o spotrebiteľský vzťah, keďže pôvodný žalobca ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanou, ktorá je fyzickou osobou-nepodnikateľom, zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve absentuje údaj požadovaný v zmysle § 9 ods. 2 písm. j, k) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov a údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je uvedený iba počet splátok a výška mesačnej splátky. Takéto znenie zmluvy je pre bežného spotrebiteľa nejasné, neurčité a nie je ani v súlade s uvedeným zákonným ustanovením. Keďže úverová zmluva nemala všetky náležitosti, súd ju v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch považoval za bezúročnú a bez poplatkov.

5. V zmluve o pôžičke bola úroková sadzba v danom prípade dohodnutá vo výške 32 % ročne. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby od 1 do 5 rokov v júni 2013, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 11,06%. Úroková sadzba predmetného úveru je tak viac ako 2,5-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

6. Na základe vyššie uvedeného, žalobcovi zo zmluvy patrí len suma, ktorú žalovaný reálne čerpal titulom úveru. Žalovanému bola poskytnutá suma 2.100,- eur a jednotlivými splátkami uhradil žalobcovi sumu 654,90 eur. Súd preto vyhovel žalobe v časti zaplatenia sumy 1.445,10 eur ako rozdiel medzi reálne poskytnutými finančnými prostriedkami a žalovaným uhradenými sumami a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

7. Vzhľadom na výšku priznanej pohľadávky, žiadosť žalovanej, jej finančnú a sociálnu situáciu, súd v zmysle ust. § 232 ods. 3, 4 Civilného sporového poriadku povolil žalovanej uhradiť dlžnú sumu žalobcovi v pravidelných splátkach vo výške 30,-eur mesačne tak, pod hrozbou straty výhody splátok.

8. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku. V časti o zaplatenie 1.445,10 eur (65,78%) súd žalobe vyhovel a v časti o zaplatenie 751,56 eur (34,22%) žalobu zamietol. V konečnom dôsledku bol v konaní úspešnejší žalobca, ktorému patrí náhrada trov konania po odpočítaní neúspechu v konaní, od jeho úspechu v konaní, a to v rozsahu 31,56%.

II. Obsah odvolania žalobcu

9. V zákonom stanovenej lehote podal proti výroku II. a III. rozsudku odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne. Uviedol, že vymedzenie termínu konečnej splatnosti úveru uvedením mesiaca a roku ukončenia úverové vzťahu je dostatočné a zrozumiteľné, plne v súlade s platnými právnymi predpismi. Žalovaná mala možnosť bez ťažkostí a istotou identifikovať dátumy a termíny splatnosti všetkých splátok. K rozloženiu splátok na istinu, úroky a poplatky žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, v zmysle ktorého zmluva o úvere nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny, rovnako tak rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-565/2012 a C-348/2014, v zmysle ktorých, ak v zmluve nebude uvedená náležitosť, ktorá nemôže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah jeho záväzku, nebude spravidla a v zásade sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti primeraná. V ďalšom rozsahu žalobca uviedol, že všetky parametre, vstupujúce do celkového výpočtu RPMN sú v

zmluve riadne uvedené, napadnuté rozhodnutie je v tomto smere neurčité a celkom nepreskúmateľné. Taktiež právny názor súdu o neprimeranosti výšky odplaty je nesprávny. Nie výška úrokovej sadzby, ale celková výška odplaty, vyjadrená prostredníctvom RPMN, je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zmeniť tak, že súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 751,56 eur, úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 751,56 eur od 30.10.2014 do zaplataenia, to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

10. Žalovaná sa k doručenému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadřila.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že sporové strany uzavřeli zmluvu o pôžičke č. 990799 zo dňa 03.06.2013, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 2.100,- eur, ktorý sa zaviazala splatiť v 60 mesačných splátkach vo výške 65,49 eur. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď predmetnú zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú, na ktorú sa zároveň vzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z., ktorý v znení účinnom v čase uzavřenia zmluvy o úvere, v ust. § 9 ods. 2 písm. k) vyžadoval rozčlenenie dohodnutej splátky na jednotlivé zložky, teda na istinu, úroky a poplatky. Nesplnenie tejto povinnosti malo za následok, že úver sa v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. považoval za bezúročný a bez poplatkov.

13. V súvislosti s povinnosťou dodávateľa, rozčleniť v zmluve o úvere splátku na istinu, úroky a poplatky v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. a rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s. a Klára Biróová, odvolací súd poukazuje na priamy účinok smerníc. Otázka priameho účinku smerníc sa vo všeobecnosti v podstate týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne, na prípad, ktorý riešia.

14. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry SD EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto konkrétnom prípade veriteľ verzus spotrebiteľ) v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci. Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivec dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice.

15. Problém nastal v súvislosti s pochybnosťami, kde sú hranice nepriameho účinku smernice. Súť totiž na jednej strane má za cieľ v zmysle rozsudku C-42/15 dosiahnuť plný účinok smernice pri využití všetkých aplikačných metód a ustanovení celého právneho poriadku, no na druhej strane existujú obavy, aby nedošlo v sporoch medzi jednotlivcami k aplikácii nepriameho účinku smernice contra legem a navyše aj proti princípom súkromného práva, akým je aj princíp právnej istoty. Dôležitý je tiež výklad rozsudku SD EÚ vo veci C-42/15 a smernice 2008/48/ES, pretože sa zdá, že SD EÚ mal „eurovýhradu“ len k amortizačnej tabuľke ako povinnej náležitosti zmluvy a len vo vzťahu k istine. Prejednávaná vec sa však netýka amortizačnej tabuľky, ale špecifikácie splátok úveru podľa jednotlivých zložiek, čo je v konečnom dôsledku relevantné aj pre účely transparentnosti vstupných údajov pre výpočet RPMN.

16. Tak explicitne presné ustanovenie, akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu údajov o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v žiadnej zmluve o úvere. Zákonodarca v citovanom ustanovení jasne deklaroval, aké následky sú spojené s absenciou tejto obligatórnej náležitosti a

odvolací súd nevidí dôvod na odklon od vnútroštátneho predpisu, ktorý bol v čase vydania napadnutého rozsudku platný a účinný.

17. Zákomom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bola do právneho poriadku zakotvená dikcia zákonnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere o spôsobe splácania úveru podľa istiny, úrokov a iných poplatkov. Približne štyri roky táto zákonná dikcia bola spojená ešte aj kumulatívne s právom na uvedenie súčtu týchto platieb. Nemali by byť žiadne pochybnosti, že v tom čase smernica Rady 87/102/EHS nevyžadovala plnú harmonizáciu.

18. Zákomom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bola transponovaná smernica 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá vyžadovala plnú harmonizáciu. Do tohto nového zákona o spotrebiteľských úveroch bola prevzatá z predchádzajúceho zákona totožná dikcia splácania spotrebiteľských úverov podľa splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

19. Klausula objasňujúca špecifikáciu splátok úveru nielen podľa istiny, ale aj úrokov a poplatkov má význam, aby bol jasný údaj, (i) z čoho splátka pozostáva, (ii) či splátka obsahuje aj poplatky, (iii) či neobsahuje poplatky, ktoré nemajú byť zaradené do RPMN), (iiii) či ide o amortizované splácanie alebo bez amortizácie alebo (iiiiii) údaj o tom, v ktorých splátkach je výlučne istina a v ktorých len poplatky (pri niektorých typoch úverov sú zmluvy formulované tak, že najprv sa splácajú výlučne úroky a v poslednej splátke istina) a pod.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu špecifikácia splátok úveru má svoj význam aj v tom, že spotrebiteľ má možnosť v prípade sankcie bezpoplatkovosti priamo zistiť, ktorej časti splátky sa táto sankcia týka. Spotrebiteľ má tiež možnosť kontroly, či v splátke použitej na účely výpočtu RPMN nie je uvedený poplatok, ktorý sa do RPMN nesmie započítať. RPMN pritom predstavuje dôležitý údaj o celkových nákladoch na úver. Špecifikácia splátok úveru môže odhaliť aj nekalé obchodné praktiky, ak by nedošlo k naplneniu predzmluvných informácií o splátkach úveru (cieľ podľa II. bod 2 smernice 2008/48/ES).

21. Príloha II smernice 2008/48 obsahujúca „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere“ uvádza vo svojom bode 2 s názvom „Opis hlavných vlastností úverového produktu“ položku s názvom „Splátky a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky poukazovať“. Tejto položke zodpovedá tento opis: „Budete musieť zaplatiť: [Výška, počet a frekvencia splátok, ktoré zaplatí spotrebiteľ] Úrok a/alebo poplatky sa budú splácať takto:...“

22. Odvolací súd rovnako odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 7Sžo/61/2015: „Zmluva o pôžičke neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, t.j. konkrétne termíny jednotlivých splátok, výšku istiny, úrokov a iných poplatkov a obsahuje len výšku jednotlivých splátok, počet splátok a termín konečnej splatnosti s tým, že ďalšie údaje sú obsiahnuté v splátkovom kalendári, ktorý bol spotrebiteľovi preukázateľne doručený až po podpise zmluvy o úvere, je takáto obchodná praktika neprípustná a odporujúca čestnej obchodnej praxi. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že uvedené informácie boli obsahom samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj splátkového kalendára, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Považoval za neprípustné, aby podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktoré zmluva pod sankciou neplatnosti, resp. pod sankciou straty práv veriteľa na úroky a poplatky musí obsahovať, boli spotrebiteľovi len dodatočne po podpise zmluvy doručované poštou a zároveň vyhlasované za neoddeliteľnú súčasť zmluvy bez toho, aby bol k tomu potrebný písomný súhlas druhej zmluvnej strany. Mal za to, že takýto postup je v rozpore aj s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Krajský súd považoval tiež za neprípustné, aby spotrebiteľ vzal výšku úveru len na vedomie a aby jeho podpis na zmluve nahrádzal jeho výslovný a jednoznačný súhlas s výškou úveru. Odvolací súd v súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnú úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.“

23. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd, v zhode so súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že úver je v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročný a bez poplatkov. Bolo preto správne, keď súd prvej inštancie žalobu v časti prevyšujúcej časti istiny s príslušným úrokom z omeškania zamietol.

24. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, pre neuvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a poplatkov, nepovažoval za potrebné vyjadrovať sa k odvolacím námietkam, týkajúcich sa absencie ostatných obsahových náležitostí či primeranosti dojednanej odplaty, nakoľko tieto by neboli spôsobilé privodiť zmenu právneho posúdenia vecí odvolacím súdom.

25. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnej žalovanej. Z obsahu súdneho spisu je však zrejmé, že žalovanej v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto jej ich náhrada nebola priznaná.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).